

Středoškolská technika 2014

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

GLOBALNÍ OTEPLOVÁNÍ

Martin Duřt

**Gymnázium Jaroslava Seiferta o.p.s.
Vysočanské náměstí 500, Praha 9**

Mé dílo je kritikou vůči lidskému ničení planety Země, proti jejímu drancování a proti nesmyslnému lidskému počínání všeobecně. Toto vše je staženo a vyjádřeno jednou všezahrnující myšlenkou - globálním oteplováním, sporným a diskuze rozvířujícím fenoménem, o jehož existenci dnes už, až na pár výjimek, nikdo nepochybuje.

Globální oteplování zobrazuje děsivou obludu, požírající náš svět. Tato stvůra zde není jen proces samotný, ale zobrazuje i lidstvo, donekonečna si spalující vlastní půdu pod nohama. Při jejím navrhování jsem částečně inspiroval klasickými antickými zobrazeními mořským monster - obluda zničehonic se vynořivší z hloubi moří, ozbrojená obřímí tesáky zaklapne tlamu a rozdrtí nebohou loď. Dynamický proces, bez dlouhého trvání, destrukce ve své rané formě - ptal jsem se, co by se stalo, kdybychom celý děj zpomalili, rychlost a výbušnost scény nahradili pomalou, avšak nezvratnou událostí? V duchu jsem si celou představu monumentalizoval, až vznikla představa stvůry pohlcující celou planetu.

Obr. 1: Globální oteplování

Další hlavní inspirací byl klasický Burtonovský strom hrůzy, tedy mohutný, uschlý listnáč, vypínající se jako temná silueta na pozadí. Z něj jsem převzal původní nápad na planetu rostoucí ve stromě, jehož kořeny ji vysávají. Především pokroucenost oné soušky byla nejvýraznějším rysem, jejím cílem bylo zobrazit nerovnou cestu člověka za úspěchem, lemovanou škodami na planetě. Přestože se v průběhu navrhování celého díla tato představa transformovala v něco jiného, vliv tohoto motivu je zde stále patrný. Zatímco zemská sféra samotná, usazená v hubě zrůdy, je jemné a precizně spájena, s hladkým povrchem a celkově úhlednou úpravou, potvora pod ní je asymetrická a zohýbaná, s hroty z mědi tyčícími se do všech stran, s beztvarymi a různě velkými otvory.

I samotná výplň jednotlivých mezer, dodávající dílu na prostorovosti, má dlouhou historii, od své inspirace až do finální podoby. První podstatnou věcí, které si je hodno povšimnout, je samotné barevné schéma: křiklavě červená a černá jsou založeny na velmi podobných barvách takzvaného Rorschachova testu, což je jedna ze základních metod psychoanalýzy pro diagnostiku duševních onemocnění. Zcela nevinné skvrny zde jsou pacienti v kontextu vyšetření určovány jako rozličná zvířata, sexuální výjevy a podobně. Cílem toho výběru barev na Globálním oteplování je tedy ukázat, že i z počátku zdánlivě nevinné věci se mohou vymknout kontrole a přerůst v něco strašlivého.

Tvar a struktura výplně je silně odvozena od šupinek motýlích křídel. Krepový papír a jeho mírně zvrásněná struktura zde slouží k uvození křehkosti. Vždyť poté, co obluda spolkne svět, sama zhyne, neboť již nebude mít, co dále požírat. Tak, jako všechno ostatní, se i stvoření a zkáza pohybují v cyklech, který je zde navíc ještě zvýrazněn jistou spirálovitou strukturou čelistí, která zase zpětně odkazuje k originální myšlence stromu hrůzy. Mimochodem, motýl či netopýr je jedna z neklíčovějších karet v celém Orschachově testu.

Šupiny samotné dodržují relativně přísné schéma - dvě od stejné barvy pokud možno nejsou v přímém sousedství, což rozbíjí obrys celého útvaru a podvědomě to vyvolává dojem toho, že mostrum je větší než ve skutečnosti. Za zmínku také stojí, že kdyby se do jádra Země umístil zdroj světla, stíny vrhané výplněmi by značně připomínaly klasické dětské stínové divadlo, provozované pomocí dlaní a prstů - i zde jsou hlavním prvkem motýli a netopýři.

Samotná zeměkoule je velmi jednoduše ztvárněna, v podstatě je pouhým náčrtem sama sebe. Jak již bylo řečeno, využívá metod kontrastu oproti svému podkladu, a to jak strukturového, tak i barevného. Zatímco celá bestie pod ní je tónována v odstínech rudé a černé, planeta hraje vícero živými barvami. K větší protikladnosti zde navíc přispívá přísná geometrická pravidelnost sféry, která je v ostrém rozporu s chaotickou nahodilostí nestvůry. Na druhou stranu je důležité že i planeta má na sobě několik záměrných kazů - subtilní připomínka, že nic není dokonalé, ačkoliv se to tak může stát.

Kontinenty jsou pouze schematicky odvozeny, jen jejich kontury hrubě připomínají ty reálné. Zatímco jižní polokouli jsem se rozhodl nechat zcela roztát, přeci jen je blíže k žhnoucím útrobám netvora, který je sám Globálním oteplováním. Na severu oproti tomu stále zbývá něco sněhu a ledu - symbol, že i v nejtemnějších chvílích je zde vždy naděje na zvrát. Nit je někde hustší, jinde naopak velice sporá, ačkoliv jsou všechny součástí jednoho celku. Cílem je ukázat, že i nejslabší s nejsilnějšími se musí spojit, když je nutno čelit nepříteli tak strašnému.